

PREMISLEKI O DEFINIRANJU POROČEVALSKE FUNKCIJSKE PODZVRSTI V STILISTIKI POROČEVALSTVA

Gaja Červ
Ljubljana

UDK 81'42:070:81'38

Prispevek problematizira pojem poročevalske funkcijske podzvrsti, kot je definirana v stilistiki poročevalstva. Z njim povezane nejasnosti so predstavljene tako, da je pojem interpretiran prek treh ravni: razmerij med publicističnimi, novinarskimi in poročevalskimi besedili, razmerij med njihovimi jezikovnimi lastnostmi ter razmerij med tistimi njihovimi potencialnimi jezikovnimi posebnostmi, ki so dejansko značilne samo za določen tip omenjenih besedil.

stilistika poročevalstva, poročevalska funkcijska podzvrst, novinarska besedila, publicistika, novinarske študije

The paper questions the concept of newspaper style as defined in the Slovene theory of stylistics of journalism. Uncertainties associated to the concept are presented on three levels: the relationship between »publicistic«, journalistic and newspaper texts; similarities and differences between their linguistic characteristics; and at the level of those potential linguistic features which are characteristic of a particular type of these texts.

stylistics of journalism, newspaper style, journalistic texts, »publicistics«, journalism studies

Uvod

Stilistika poročevalstva je bila zasnovana konec 60. let prejšnjega stoletja s ciljem opisati in pojasniti jezikovne posebnosti besedil dnevniškega tiska ter tako prispevati k presejanju hierarhičnega videnja funkcijske razslojenosti slovenskega knjižnega jezika (Kalin Golob 2006: 282).

Gre za jezikoslovni pristop, ki z opredelitvijo in tipologizacijo svojega predmeta raziskovanja, tj. poročevalskega jezika/stila oziroma poročevalske podzvrsti publicistične funkcijske zvrsti¹ (Korošec 1968, 1976; Kalin Golob 1999: 179, 2003: 46), sprejema in nadgrajuje v praškem strukturalističnem funkcionalizmu utemeljeno teorijo funkcijske zvrstnosti slovenskega jezika (Kalin Golob 1996: 13–20).

Temeljno raziskovalno vprašanje, kako deluje (slovenski) knjižni jezik, ko »mu je naloženo opravljati vlogo v poročevalstvu« (Korošec 1998: 6), pristop povezuje z drugimi smermi systemskega funkcionalizma (Skubic 2005: 84–86), ki raziskujejo konvencionalne povezave med določenim naborem jezikovnih sredstev in komunikacijskimi okoliščinami, torej specifičnim družbenim področjem njihove rabe, ter jih poskušajo osmisliti prek razpoznavanja funkcij oziroma sporočevalnih vlog, ki jih jezikovna sredstva v teh okoliščinah opravljajo (Limon 2003: 256).² Odločitev za zamejitev raziskav na dnevniška časopisna besedila je bila v stilistiki poročevalstva tako primarno motivirana s funkcijskosistemskemu jezikoslovnemu pristopu inherentno potrebo identificirati

¹ Korošec (1976: 5–9) prvotno poimenovanje časopisni jezik oziroma stil v delih po letu 1981 zamenjuje z izrazom poročevalski jezik, ki naj bi bil terminološko primernejši, saj nakazuje, da so v pojmu zajeta dnevniška novinarska besedila pisno-vidnega in govorno-slušnega prenosnika (Korošec 1998: 11).

² Premik k upoštevanju pragmatičnih dimenzij besedil se je zgodil šele z drugo generacijo jezikoslovcев systemskega funkcionalizma, prim. Martin 1985; Eggins 1994.

besedila, ki imajo jasno razpoznavne,³ relativno homogene in po možnosti samo zanje specifične jezikovno-stilne lastnosti,⁴ ki jih je mogoče povezati in osmisliti z okoliščinami, v katerih nastajajo, ter jih abstrahirati v posebno funkcijsko definirano stilno plast oziroma podsistem knjižnega jezika.

Zaradi dejstva, da so tvorci besedil, katerih jezikovne lastnosti so predmet raziskovanja stilistike poročevalstva, (predvsem) novinarji, se je stilistika poročevalstva v zadnjih petdesetih letih⁵ uveljavila tudi kot od drugih smeri novinarskih študij relativno avtonomen, v temelju jezikoslovni pristop k raziskovanju slovenskega novinarskega diskurza. Ob novi vlogi – biti del novinarskih študij – se je izostrila potreba opredeliti pojem poročevalske funkcijske podzvrsti po eni strani v razmerju poročevalskih besedil do vseh različnih tipov novinarskih besedil in po drugi strani na ravni nabora jezikovnih sredstev, zajetih v pojmu poročevalski stil, v razmerju do nabora jezikovnih sredstev, ki se pojavljajo v novinarskih besedilih, saj »funkcijska jezikovna zvrst [...] dejansko pomeni predvsem jezikovne lastnosti besedil, ki opravljajo določeno komunikacijsko funkcijo« (Stabej 1997: 7). Ob razreševanju tega vprašanja, ki mu je inherentna za sistemskofunkcionalistične zvrstne pristope značilna ambivalenca med »pogledom na jezik kot znakovni sistem (oziroma

kot sistem delnih sistemov) in na besedilo kot uporabo znakov iz tega sistema v posebnih okoliščinah in za poseben namen« (Stabej 1997: 7), so nastale določene nedoslednosti in nejasnosti. Tako v literaturi soobstajajo opredelitve, ki izenačujejo pojma poročevalski stil in stil novinarskih besedil,⁶ ter tiste, ki poročevalsko stilno plast izraziteje pogojujejo s stilotvornimi dejavniki dnevnega nastajanja novinarskih besedil, iz česar izhaja, da ne more biti, vsaj ne v enaki meri, značilna za vsa besedila, ki jih tvorijo novinarji,⁷ ter ugotavljajo, da »[v] sferi jezikovnih stilov gotovo ni pojava, na katerega bi se lahko poimenovalno natančno nanašala zveza novinarskih stil« (Korošec 1998: 10, op. 3). To obenem implicira, da s pojmom poročevalske funkcijske podzvrsti razmerje med jezikovnimi značilnostmi novinarskih in drugih publicističnih besedil ne more biti celovito pojasnjeno. Zato prispevek namenjam ponovnemu premisleku teh problemov z vzporejanjem treh ravni: razmerij med publicističnimi, novinarskimi in poročevalskimi besedili, razmerij med njihovimi jezikovnimi lastnostmi ter razmerij med tistimi njihovimi potencialnimi jezikovnimi posebnostmi, ki so dejansko značilne samo za določen tip omenjenih besedil.

³ »Primeroma je področje zoženo na časopisni stil kot vir, v katerem se posebna vloga jezikovnih sredstev kaže brez globlje raziskave.« (Korošec 1976: 7)

⁴ »Za jezikovno in stilistično analizo je gotovo, da publicistika v vsej svoji pestrosti ne daje uporabnih rezultatov, saj gradivo s tako različnimi stilnimi pojavi ne omogoča natančne analize in postane neobvladljivo« (Kalin Golob 1999: 180, 2006: 282).

⁵ Velika večina raziskav jezikovnih značilnosti slovenskih novinarskih besedil, opravljenih v zadnjih petdesetih letih, prevzema vsaj nekatera teoretsko-metodološka izhodišča stilistike poročevalstva. Omenjene raziskave in njihovi ključni rezultati so bili že nekajkrat tudi pregledno predstavljeni, npr. v Kalin Golob 2006; Kalin Golob, Červ 2010.

⁶ Na primer: »V tem, predvsem jezikoslovnem pojmovanju izraza *poročevalski stil*, je zajeto vse, kar teorija novinarskega sporočanja zajema s stalnimi oblikami novinarskega sporočanja: z vrstami, vrstami in žanri« (Korošec 1998: 11–12). »Prav zaradi stilnih razlik je treba postaviti mejo med publicističnim in poročevalskim (novinarskim, časopisnim, žurnalističnim) stilom« (Kalin Golob 2003: 46).

⁷ »Danes štejem za jezikovna sredstva, tipična za časopisni stil, predvsem tista, ki nastopajo v dnevnikih (tudi radijskih in televizijskih), tista iz tednikov pa v zelo omejenem obsegu (naslovi, reportaže, intervjuji)« (Korošec 1976: 598, op. 51). »Prav dnevniško izhajanje, zaradi katerega govorimo o dveh pomembnih stilotvornih dejavnikih – podobni in ponavljajoči se okoliščini, ki jo časopisno besedilo ubeseduje« (Korošec 1976: 33–34), in časovni stiski – oblikuje posebne značilnosti jezika in stila v poročevalstvu« (Kalin Golob 2003: 44).

Oris teoretsko-metodoloških izhodišč za opredelitev in opis poročevalske funkcijske podzvrsti v stilistiki poročevalstva

V sodobnejši literaturi stilistike poročevalstva se je ustalila opredelitev poročevalske funkcijske podzvrsti kot jezika besedil, ki so rezultat poročevalske novinarske dejavnosti, »tj. vsakodnevnega obveščanja javnosti o dogodkih in dogajanjih v žanrih dveh različnih zvrsti« (Kalin Golob 2003: 48). Funkcijsko definiranje⁸ poročevalske podzvrsti vzporeja dve ravni; po eni strani je upoštevana funkcija besedil, v katerih se analizirana jezikovna sredstva pojavljajo, in izhaja iz družbenih vlog, ki jih teorije novinarskega sporočanja pripisujejo novinarstvu kot obliki človeške dejavnosti.⁹ Enako kot slovenska teorija novinarskih zvrsti (Košir 1988) stilistika poročevalstva privzema dve dominantni funkciji¹⁰ novinarskih/poročevalskih besedil – informiranje/poročanje in interpretiranje/presojanje. Poleg tega pa so jezikovna sredstva funkcijsko definirana tudi s svojo stilno vrednostjo. Tako

sta v poročevalskih besedilih razpoznavni dve skupini jezikovnih sredstev s posebnim statusom – poročevalski avtomatizmi in aktualizmi. Prvi so opredeljeni kot besede, besedne zveze in stavčni vzorci,¹¹ ki so se v konvenciji med tvorci in naslovniki utrdili kot posebna, opravljanju poročevalske dejavnosti prilagojena jezikovna sredstva in imajo samo v tej zvrsti nevtralno stilno vrednost (Korošec 1968: 4–8, 1998: 15). Drugi so opredeljeni kot stilno zaznamovana jezikovna sredstva, ki s svojo svežino in nenavadnostjo pomenijo »odmik od neposredne označbe predmeta govora«, s tem pa tudi tvorčevo interpretacijo tega predmeta in posledično subjektivizacijo besedila¹² (Korošec 1998: 17). Na podlagi sinergije teh dveh dejavnikov – torej dominantne funkcije besedila in stilne vrednosti njegovih jezikovnih sredstev – stilistika poročevalstva vzpostavlja dihotomično zvrstno tipologizacijo poročevalskih besedil. Deli jih na poročevalna, ki jih povezuje z rabo avtomatizmov, in presojevalna, ki jih povezuje z možnostjo rabe aktualizmov.¹³

⁸ Pojem funkcije, kot opozarja Skubic (2005: 82–83, 1994/95: 155), med različnimi funkcionalističnimi pristopi očitno variira in ga zato ni mogoče enotno in splošno veljavno definirati. Za praški pojem funkcijske zvrsti Skubic (1994/95: 155) trdi, »da ne izhaja iz vnaprej postavljenih meril razločevanja jezikovnih funkcij, temveč opaža posebnosti nekaterih skupin besedil, iz katerih sklepa na neki združujoč dejavnik, skupno funkcijo«. Pojem registra, ki smiselno nadomešča praški pojem funkcijske zvrsti, razpoznavna tri glavne semiotične funkcije oziroma metafunkcije: ideacijsko, medosebno in besedilotvorno. Poleg tega pa se v literaturi pojavljajo še mnoge alternativne opredelitve besedilnih in jezikovnih funkcij ter njihove klasifikacije (Skubic 2005: 77).

⁹ Nabor družbenih vlog, pripisanih novinarstvu, najpogosteje zajema naslednje funkcije: oskrbovanje ljudi z informacijami, ki jih potrebujejo za nadzorovanje družbenega okolja, interpretiranje in pojasnjevanje teh informacij z namenom vzpostaviti prostor družbeno-politične razprave, izobraževanje in zabava (McNair 2005: 28).

¹⁰ Funkcija je v tem pomenu primarno zunajjezikovna kategorija, ki se izoblikuje v prepletu tvorčeve sporočevalne intence in njenega razpoznavanja pri naslovniki (Grosse 1974: 20 v Košir 1988: 40).

¹¹ Najnatančneje so poročevalski avtomatizmi razčlenjeni v monografiji *H koreninam slovenskega poročevalnega stila*. Monika Kalin Golob (2003: 89–137) mednje prišteva sklicevalne avtomatizme, ki jih členi na glagole rekanja, besedno, morfemsko in stavčno izražanje nezanesljivosti, navezovalno sklicevalnost, potrjevanje nezanesljivosti ter druge avtomatizme, med katere šteje popravke, navezovanje na okoliščine sporočanja in orientiranje znotraj časopisa.

¹² Aktualizmi, značilni za poročevalska besedila, so podrobno razčlenjeni v Korošec 1998: 17–32.

¹³ Taka tipologizacija se z jezikoslovnega stališča povezuje z razmislekom o dveh temeljnih pojavnih oblikah sistema (knjižnega) jezika, prisotnih v subjektiviziranih in objektiviziranih besedilih (Vidovič Muha 1972). S stališča novinarskih študij pa potrjuje v prevladujoči klasični visokomodernistični paradigmi novinarskih poklicnih praks in vrednot utemeljeno zahtevo po jasnem ločevanju dejstvenega in mnenjskega novinarskega diskurza, ki vzpostavlja ločnico med besedili, v katerih naj bi novinar opravljal diskurzno vlogo nevtralnega, nevpletenega, nepristranskega in v besedilu kolikor mogoče odsotnega posrednika dejstvenih informacij, ter besedili, v katerih naj bi novinar bolj ali manj eksplicitno vstopal v

Vzporedno je poročevalska funkcijska podzvrst opredeljena še z dvema meriloma oziroma stilotvornima dejavnikoma, ki izhajata iz zunajjezikovnih okoliščin poročevalstva kot izrazito dnevniške dejavnosti. V tem smislu je pojmovana kot jezikovna plast, ki se je zgodovinsko izoblikovala z nastankom dnevnikov in je značilna za novinarska besedila, ki nastajajo v časovni stiski, njihovi predmeti upovedovanja pa so si zelo podobni, saj gre za – vsaj v temeljnih lastnostih – ponavljajoče se družbene dogodke in stanja (Korošec 1976: 33–34; Kalin Golob 1999: 190, 2007: 45).

Poročevalski vrtiček in novinarski pragozd

Na podlagi povedanega se zdi, da ključni teoretski zaplet, ki zamegljuje razumevanje razmerja med poročevalskimi in novinarskimi besedili oziroma zanje značilnimi jezikovnimi lastnostmi, izhaja iz dejstva, da stilistika poročevalstva kot poročevalsko funkcijsko podzvrst po eni strani definira jezik vseh novinarskih besedil, ki izhajajo v dnevnikih, po drugi strani pa jezik novinarskih besedil, ki nastajajo v posebnih okoliščinah, značilnih za dnevno nastajanje novinarskih besedil. Skladno s tem bi bilo mogoče kot poročevalska interpretirati bodisi vsa dnevniška novinarska besedila ali pa samo določene tipe novinarskih besedil, ki se pojavljajo v dnevnikih. Obe definiciji torej očitno nista izenačljivi. Če namreč vpliv časovne stiske in upovedovanja podobnih oziroma ponavljajočih se okoliščin, ki sta razpoznana kot dva ključna dejavnika za oblikovanje poročevalske stilne plasti, preverimo na tipologiji dnevniških novinarskih besedil, ki jo je izdelala M. Košir¹⁴ (1988), ugotovimo, da je stilotvorni

dejavnik časovne stiske gotovo značilnejši za specifično dnevniške žanre vestičarske in poročevalske vrste, ki upovedujejo dogodke, ki so se zgodili dan pred objavo besedila ali celo na dan objave, zaradi česar je pri njih celoten postopek nastajanja – torej zbiranja, odbiranja in upovedovanja informacij (McNair 1998) – krajši od štiriindvajsetih ur. Pri žanrih člankarske, portretne, reportažne, pa tudi pri delu žanrov pogovorne vrste, se vpliv časovne stiske kot stilotvornega dejavnika relativizira, saj se postopek nastajanja teh besedil, tudi če so objavljena v dnevnikih, navadno začne že nekaj dni pred objavo. Poleg tega se zdi, da vsaj za opis žanrov reportažne in portretne vrste ni najustreznejše niti drugo merilo, saj pri njih ne gre za upovedovanje ponavljajočih se in v osnovnih potezah podobnih si dogodkov, ampak za svojo snov – ravno nasprotno – izbirajo nevsakdanje dogodke, ljudi, kraje in razmerja med njimi, ki jim posebnost poleg tega dodajajo še s subjektivno interpretacijo.

Če v ta razmislek vpnemo še dihotomijo med aktualizacijo in avtomatizacijo jezikovnih sredstev v novinarskih besedilih, ugotovimo, da omenjena stilotvorna dejavnika dobro pojasnjujeta predvsem nastanek in rabo avtomatizmov, ne pa tudi pojava aktualizacije. To potrjuje tudi dejstvo, da so prav aktualizmi stilna plast, po kateri se jezik novinarskih besedil ne razlikuje od jezika tistih publicističnih besedil, ki se približujejo umetnostni zvrsti (Kalin Golob 2003: 40). Ko problem nadalje mislimo s stališča novinarskih žanrov in njihovega pojavljanja v novinarskih medijih z različno periodiko, ugotovimo, da so žanri vestičarske in poročevalske vrste omejeni skoraj izključno na dnevniške medije, da jih pišejo samo poklicni pisci

besedilo tudi kot subjekt z lastnimi mnenji, ocenami, občutki, čustvi in hotenji (McNair 1998; Deuze 2005; Poler 1997; Splichal 2000; Jontes 2010).

¹⁴ M. Košir (1988: 65) razpoznava naslednje vrste novinarskih besedil in njihove žanre: vestičarska vrsta: kratka vest, razširjena vest, vest v nadaljevanju, naznaniilo; poročevalska vrsta: običajno poročilo, komentatorsko poročilo, reportersko poročilo, nekrolog, prikaz; reportažna vrsta: klasična reportaža, reporterska zgodba, potopis; pogovorna vrsta: intervju, okrogla miza, izjava, anketa, dialogizirano poročilo; komentatorska vrsta: običajni komentar, uvodnik, glosa, kolumen; člankarska vrsta: informativni članek, članek z naslovne strani; portretna vrsta: portret.

novinarji, zanje značilne jezikovne lastnosti pa je dejansko mogoče učinkovito pojasniti z dejstvom, da so novinarji za vsakodnevno upovedovanje podobnih vsebin, za katero nimajo veliko časa, oblikovali omejen nabor leksikalno-skladenjskih in besedilnih rešitev ter rabo tistih, ki so bile razpoznane kot najfunkcionalnejše, avtomatizirali. Poleg teh se v dnevniških medijih pojavljajo tudi ostali žanri, ki jih razpoznava slovenska teorija oblik novinarskega sporočanja, vendar ti niso omejeni samo na dnevniške medije, temveč so celo značilnejši za tednike in tedenske priloge dnevnikov. Za te žanre – predvsem članke, komentarje in kolumne – je značilno, da jih pišejo tako novinarji kot strokovnjaki v vlogi publicistov. V teh besedilih je raba poročevalnih avtomatizmov zaradi drugačne sporočanje vloga redka, zato se njihov jezik v nobeni posebni lastnosti ne razlikuje od jezika drugih besedil publicistične zvrsti,¹⁵ ali kot ugotavlja M. Košir (1988: 20), »v izbiri in uporabi jezikovnih sredstev ni razlike med pisanjem novinarjev, strokovnjakov in dopisnikov, kadar so njihovi prispevki namenjeni množičnemu komuniciranju v javnih občilih z univerzalnim značajem [...]. V ta namen se uporablja skupna jezikovna zvrst in podoben slog.« Treba je opozoriti tudi, da njihovih jezikovnih lastnosti ni mogoče zadostno pojasniti z rabo aktualizmov, saj je raba stilno zaznamovanih jezikovnih sredstev samo ena od možnosti, ki jo za interpretiranje in vrednotenje uporabljajo njihovi tvorci, ti ubeseditveni postopki pa se lahko uresničujejo tudi s stilno nezaznamovanimi jezikovnimi sredstvi (Kalin Golob 2000; Martin, White 2005; Bednarek 2006).

Sklep

Na podlagi povedanega ugotovimo, da je poročevalska funkcijska podzvrst, členjena

na poročevalna in presojevalna besedila in opredeljena z dihotomijo med avtomatiziranimi in aktualiziranimi jezikovnimi sredstvi, teoretsko orodje, ki sicer zelo posplošujoče, vendar ustrezno opisuje jezikovne lastnosti vseh novinarskih besedil, ki se pojavljajo v tiskanih dnevniških novinarskih medijih. Ne vemo pa, ali dejansko tudi vseh novinarskih besedil, saj so tedniška ter besedila drugih, elektronskih in predvsem novih novinarskih medijev v okviru stilistike poročevalstva še praktično neraziskana. Pri tem je vprašljivo, ali je jezik tako definirane nabora novinarskih besedil smiselno obravnavati kot poseben funkcijski podsistem publicistike, saj z vključitvijo aktualizmov ta ločnica ni več upravičena. Kot posebno publicistično podzvrst (če privzamemo, da je funkcijsko (pod)zvrst sploh mogoče in smiselno definirati kot od dejanskih besedil z zanje tipičnimi jezikovnimi uresničitvami abstrahirano jezikovno plast) bi bilo morda bolj upravičeno obravnavati samo poročevalne avtomatizme. Torej jezikovna sredstva, ki so dejansko značilna samo za novinarska besedila vestičarske in poročevalske vrste ter jih je mogoče funkcijsko osmisliti s posebno sporočanje vlogo in stilotvornima dejavnikoma časovne stiske in podobnega predmeta upovedovanja. S tega gledišča bi se definicija poročevalskih besedil kot besedil, za katere je značilna omenjena stilna plast, zožila na tista, ki so trenutno opredeljena kot poročevalna. Obenem pa bi bilo treba na novo premisliti tudi stilistične kriterije za tipologizacijo poročevalnih in presojevalnih besedil, saj uresničevanje dominantne, tj. informativne ali interpretativne funkcije, ni nujno izenačljivo z rabo avtomatizmov na eni in aktualizmov na drugi strani. Tako je na primer za novinarska besedila člankarske vrste sicer res, da je njihova dominantna funkcija interpretativna/

¹⁵ Ta trditev je sicer lahko problematična in posplošujoča, saj publicistika, razen splošnega opisa, da gre na eni strani za besedila, ki imajo značilnosti znanstvenih oz. poljudnoznanstvenih podzvrsti (objektivnost, nezaznamovanost jezikovnih sredstev), na drugi strani pa segajo v umetnostno zvrst (čustvena zaznamovanost, raba tropov in figur), ni dosledno razčlenjena na podzvrsti in izčrpno jezikovno-stilno opisana (Kalin Golob 2003: 46).

presojevalna, ne pa tudi, da so zanje posebej značilni bodisi aktualizmi bodisi poročevalni avtomatizmi.

Literatura

- BEDNAREK, Monika, 2006: *Evaluation in media discourse*. New York: Continuum.
- DEUZE, Marc, 2005: What is journalism? Professional identity and ideology of journalists reconsidered. *Journalism* 6/4. 442–64.
- EGGINS, Suzanne, 1994: *An introduction to Systemic Functional Linguistics*. London: Pinter.
- JONTES, Dejan, 2010: *Novinarstvo kot kultura: miti in vrednote*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede, Založba FDV.
- KALIN GOLOB, Monika, 1996: *Jezikovna kultura in jezikovni kottički*. Ljubljana: Jutro.
- KALIN GOLOB, Monika, 1999: Publicistika in poročevalstvo. *Slavistična revija* 47/2. 179–194.
- KALIN GOLOB, Monika, 2003: *H koreninam slovenskega poročevalnega stila*. Ljubljana: Jutro.
- KALIN GOLOB, Monika, 2006: Stilistika poročevalstva in poročevalski stil: od prvih dnevnikov do tabloidizacije medijev. Ada Vidovič Muha (ur.): *Slovensko jezikoslovje danes*. Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije. 281–292.
- KALIN GOLOB, Monika, 2007: Od Vodnikovega »kramljanja z ljudstvom« do načela obrnjene piramide: stilistični razmislek o razvoju slovenskih novinarskih žanrov. Maruša Pušnik (ur.): *Prispevki k zgodovini slovenskih medijev* 15. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede. 41–58.
- KALIN GOLOB, Monika, ČERV, Gaja, 2010: Večdimenzionalni pristop k analizi novinarskega diskurza. Vojko Gorjanc, Andreja Žele (ur.): *Izzivi sodobnega jezikoslovja. Razprave FF*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 103–119.
- KOROŠEC, Tomo, 1968: Modeli in avtomatizacija v novinarskem stilu. *Gospodarski vestnik* 17/41. 4–8.
- KOROŠEC, Tomo, 1976: *Poglavja iz strukturalne analize slovenskega časopisnega stila*. Ljubljana: doktorska disertacija.
- KOROŠEC, Tomo, 1998: *Stilistika slovenskega poročevalstva*. Ljubljana: Kmečki glas.
- KOŠIR, Manca, 1988: *Nastavki za teorijo novinarskih vrst*. Ljubljana: Državna založba Slovenije.
- LIMON, David, 2003: Text type, genre, register and style in relation to text analysis and translation. *Vestnik Društva za tuje jezike in književnosti* 37/ 1–2. 265–280.
- MARTIN, James R., 1985: Process and text: two aspects of human semiosis. James D. Benson, Williams S. Grevens (ur.): *Systemic Perspectives on Discourse, Volume I (Selected Theoretical Papers from the 9th International Systemic Workshop)*. New Jersey: Ablex.
- MARTIN, James R., WHITE, Peter R. R., 2005: *The Language of Evaluation: Appraisal in English*. New York: Palgrave Macmillan.
- McNAIR, Brian, 1998: *The Sociology of Journalism*. London: Arnold.
- POLER, Melita, 1997: *Novinarska etika*. Ljubljana: Magnolija.
- POLER KOVAČIČ, Melita, 2005: *Kriza novinarske odgovornosti*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
- SKUBIC, Andrej E., 1994/95: Klasifikacija funkcijske zvrstnosti in pragmatična definicija funkcije. *Jezik in slovstvo* 40/5. 155–168.
- SKUBIC, Andrej E., 2005: *Obrazi jezika*. Ljubljana: Študentska založba.
- SPLICHAL, Slavko, 2000: Novinarji in novinarstvo. Slavko Splichal (ur.): *Vregov zbornik*. Ljubljana: Evropski inštitut za komuniciranje in kulturo, Fakulteta za družbene vede Univerze v Ljubljani. 47–56.
- STABEJ, Marko, 1997: *Slovenski pesniški jezik med Prešernom in moderno: doktorska disertacija*. Ljubljana: Filozofska fakulteta.
- VIDOVIČ MUHA, Ada, 1972: Oris dveh osnovnih pojavnih oblik sistema knjižnega jezika. *Jezik in slovstvo* 17/6. 178–186.